

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ NA ÚZEMÍ ZÁBŘEŽSKA

Zálešáková Kateřina¹

¹ Ostravská univerzita v Ostravě, 30. dubna 22, Ostrava 701 03, 737 191 123,
R10191@student.osu.cz

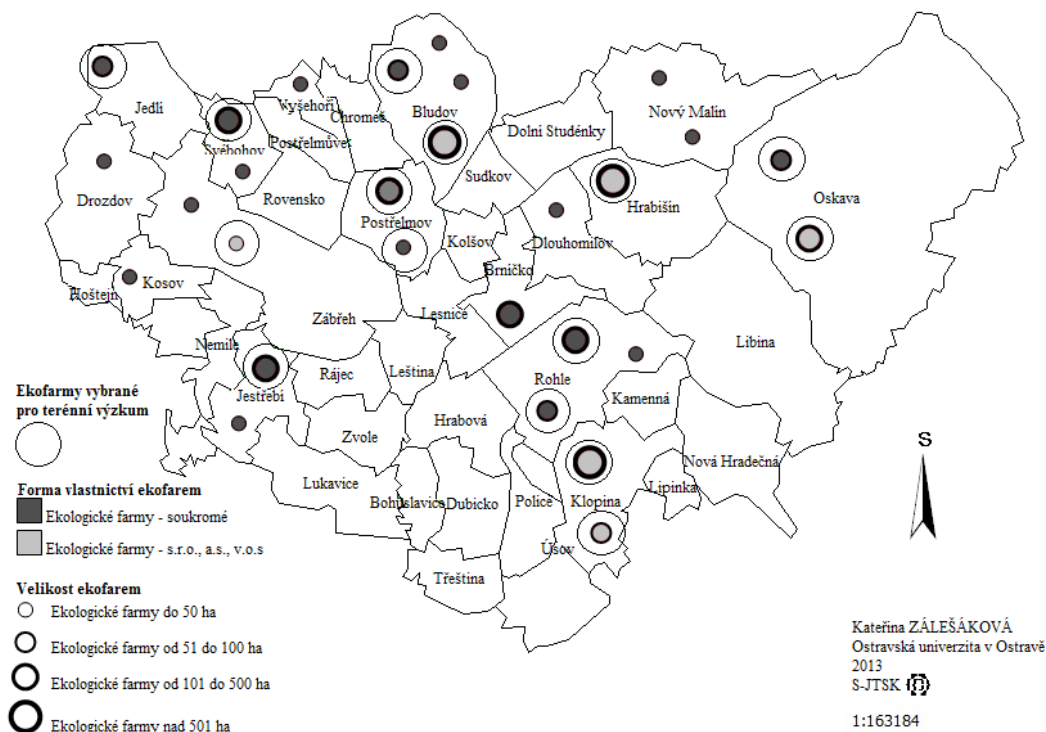
Abstrakt

Jako zkoumané téma jsem si vybrala ekologické zemědělství na Zábřežsku, kde jsem také prováděla terénní šetření pomocí dotazníků a rozhovorů s majiteli nebo zaměstnanci místních ekologických farem. Hlavními atributy zkoumání byla produkce, zpracování a toky odbytu jednotlivých farem, které jsem srovnávala a na jejich základě území Zábřežska hodnotila a charakterizovala jako celek.

Oblast Zábřežska se rozprostírá na území okresu Šumperk. Najdeme zde 28 ekologických farem, z nichž k mému šetření posloužilo 15 z nich, jejichž výměra dosahovala minimálně 45 ha, jelikož u těchto farem se předpokládá vyšší míra produkce a následně zpracování a odbytu. U farem menších velikostí je více než pravděpodobné, že jejich veškerá produkce nebude dále zpracovávána a prodávána, poslouží pouze pro potřeby farmářů, případně jejich známých a příbuzných. Lokalizaci všech ekologických farem na Zábřežsku, jejich velikost a formu vlastnictví lze vidět na následující mapě číslo 1.

Mapa číslo 1.

Lokalizace ekologických farem na Zábřežsku, znázornění formy vlastnictví, jejich velikost a ekofarmy vybrané pro terénní výzkum

Lokalizace ekologických farem na Zábřežsku, znázornění formy vlastnictví, jejich velikost a ekofarmy vybrané pro terénní výzkum

Šetření bylo prováděno v březnu 2013 a dle mého názoru dopadlo úspěšně. Kromě jednoho majitele ekofarmy všichni oslovení byly ochotni spolupracovat a reagovat na otázky dotazníku. Z šetření vyplynulo, že opravdu menší farmy disponují mnohem menší produkcí a následným odbytem než farmy větších výměr. Kromě jedné ekofarmy se jedná čistě o farmy ekologické bez souběžného zemědělství.

Na Zábřežsku najdeme 0,7% veškerých ekofarem existujících na českém území a jejich počet se stále zvyšuje. Na tomto území vznikly dokonce první ekofarmy v ČR. V následujících letech se neočekává jejich výrazný nárůst či úbytek. Žádná z vybraných farem nevedla tak zásadní problémy s tímto způsobem hospodaření, aby byla nucena svoji farmu zrušit nebo přejít na konvenční zemědělství. Výjimku tvoří pouze jedna z farem, která paradoxně patřila na Zábřežsku k prvním, avšak její majitel se v roce 2012 rozhodl přejít na konvenční hospodaření. Situace na vybraném území je dle mého pohledu dobrá, je však nutno podotknout, že svoji roli zajisté hraje také finanční podpora ekologických farem státu. Ve zkoumaných atributech se farmy navzájem příliš neliší, jejich produkce i toky odbytu jsou z velké části homogenní. Tento fakt je pravděpodobně zapříčiněn shodnými fyzicko-geografickými podmínkami, je jim k dispozici stejný lokální trh, potýkají se se stejnými celorepublikovými i regionálními problémy, které jsou v různých regionech odlišné. Ekologické zemědělství na Zábřežsku nijak významně nevyniká oproti celorepublikovým trendům a charakteristikám, vyvíjí se v souladu s nimi a následuje je.

Přínosnost tohoto tématu vidím zejména v tom, že existuje řada prací zabývajících se ekologickým zemědělstvím na území České republiky, v rámci krajů, avšak ne na úrovni okresů či menších územních jednotek, jakými je i Zábřežsko. Za cenné považuji informace zjištěné od místních farmářů, které v žádném dostupném zdroji nejsou k dispozici. Mé pozornosti však neunikly práce stejných rozměrů, avšak na jiných územích, jejímiž autory jsou nejčastěji, stejně jako já, studenti vysokých škol. Mimo to je ekologické zemědělství pojmem trendovým a velmi populárním. Existuje řada důvodů, proč se ekologické zemědělství stále rozvíjí, pro každého je důležitější jiný. Významnou příčinou rozvoje je snaha o zlepšování nebo alespoň udržování životního prostředí zejména ze strany Evropské unie a jejích členských států. Stále více lidí je ochotno za osvědčenou kvalitu a známý původ zaplatit nemalé peníze. Tyto i další důvody stojí za rozvojem ekologického zemědělství, které se v České republice začalo objevovat před asi 20 lety. Zejména tyto důvody byly stěžejními motivy pro výběr mého tématu.

Výše popsané empirické části pochopitelně předcházela část teoretická, při níž bylo čerpáno z různých sekundárních zdrojů, z nichž nejvýznamnější bylo dílo J. Urbana a B. Šarapatky Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi, I. díl.

Klíčová slova: ekologické zemědělství; Zábřežsko; produkce; marketing

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat především mému vedoucímu práce RNDr. Petru Žufanovi, Ph.D. za případné podněty a připomínky a zejména za jeho ochotu a čas, který mi byl ochoten věnovat. Dále také majitelům a zaměstnancům vybraných ekologických farem, bez jejichž ochoty poskytnout informace by tato práce postrádala na významu.